

Súd: Okresný súd Žiar nad Hronom
Spisová značka: 23C/32/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6417205901
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 07. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Adriana Mazúchová
ECLI: ECLI:SK:OSZH:2019:6417205901.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žiar nad Hronom v konaní pred sudkyňou JUDr. Adrianou Mazúchovou, v právnej veci žalobcov: 1/ L. I., J.. XX.XX.XXXX, Y. G. XXX XX I. J. I. XXX, štátny občan SR, 2/ S. I., J.. XX.XX.XXXX, Y. G. XXX XX I. J. I. XXX, štátny občan SR, 3/ H. I., J.. XX.XX.XXXX, Y. G. K. XXX, XXX XX I. J. I., štátny občan SR, všetci zast. JAVOR - TOKÁR advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom Stará Vajnorská cesta 37, 831 04 Bratislava, proti žalovaným: 1/ P. H., IČO: 45 053 704, Wolkerova 1299/15, 900 31 Stupava, zast. JUDr. Rudolfom Fajbíkom, advokátom so sídlom Ul. Dobšinského č.14, 969 33 Banská Štiavnica, 2/ KOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, Štefanovičova 4, 816 23 Bratislava, IČO: 00 585 441, zast. Advokátskou kanceláriou Miroslav Maďar, s.r.o., so sídlom Robotnícka 6, 974 01 Banská Bystrica, o náhradu škody a náhradu nemajetkovej ujmy, takto

r o z h o d o l :

I. Žalovaní 1/ a 2/ s ú p o v i n n í zaplatiť žalobcovi 1/ sumu 20.000,-Eur titulom nemajetkovej ujmy do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku, pričom plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného.

II. Žalovaní 1/ a 2/ s ú p o v i n n í zaplatiť žalobcovi 2/ sumu 20.000,-Eur titulom nemajetkovej ujmy do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku, pričom plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného.

III. Žalovaní 1/ a 2/ s ú p o v i n n í zaplatiť žalobcovi 3/ sumu 10.000,-Eur titulom nemajetkovej ujmy do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku, pričom plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného.

IV. V prevyšujúcej časti súd žalobu o zaplataenie nemajetkovej ujmy z a m i e t a.

V. Súd konanie v časti o zaplataenie 5.152,-Eur titulom náhrady škody spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo sumy 1.406,-Eur od 06.10.2016 do zaplataenia a v časti o zaplataenie 1.849,28 Eur titulom náhrady nákladov súvisiacich s pohrebom spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo sumy 1.849,28 Eur od 06.10.2016 do zaplataenia z a s t a v u j e.

VI. Súd konanie v časti o zaplataenie úrokov z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo sumy 3.746,-Eur za deň 13.07.2017 z a s t a v u j e.

VII. Súd konanie voči žalovanému 1/ v časti o zaplataenie úrokov z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo sumy 3.746,-Eur za obdobie od 06.10.2016 do 10.06.2017 z a s t a v u j e.

VIII. Žalovaní 1/ a 2/ s ú p o v i n n í zaplatiť žalobcom 1/ a 2/ úroky z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo sumy 3.746,-Eur od 11.06.2017 do 12.07.2017 do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku, pričom plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného.

IX. Žalovaný 2/ je p o v i n n ý zaplatiť žalobcom 1/ a 2/ úroky z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo sumy 3.746,- Eur od 06.10.2016 do 10.06.2017 do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

X. Žalovaní 1/ a 2/ s ú p o v i n n í spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcom náhradu trov konania v rozsahu 100 % do 3 dní od právoplatnosti uznesenia súdu o výške náhrady trov konania.

o d ō v o d n e n i e :

1. Podanou žalobou sa žalobca 1/ domáhal voči žalovanému 1/ a 2/ zaplata sumy 50.000,-€ z titulu náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, žalobca 2/ voči žalovanému 1/ a 2/ zaplata sumy 50.000,-€ titulom nemajetkovej ujmy v peniazoch, žalobca 3/ voči žalovaným 1/ a 2/ zaplata sumy 20.000,-€ titulom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Ďalej sa žalobca 1/ a 2/ domáhali voči žalovaným 1/ a 2/ zaplata sumy 5.152,-€ spoločne a nerozdielne z titulu náhrady škody, spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo sumy 5.152,-€ od 06.10.2016 do zaplata. Žalobca 1/ sa ďalej voči žalovaným 1/ a 2/ domáhal zaplata sumy 1.849,28 € titulom náhrady škody, spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo sumy 1.849,28 € od 06.10.2016 do zaplata, s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného. Zároveň žalobcovia požadovali priznať náhradu trov konania. Žalobu odôvodnili tým, že dňa 21.10.2015 S. E., J. XX.XX.XXXX, ako vodič motorového vozidla značky Renault Midlum bielej farby, EČV: S. jazdil na rýchlostnej ceste R1 v smere od J. G. do E. G. v pravom jazdnom pruhu, kde v km 89,28 mimo uzavretú obec, v katastri Obce Q. v okrese Ž. spôsobil dopravnú nehodu, a to tak, že sa dostatočne nevenoval vedeniu vozidla a dostatočne nesledoval situáciu v cestnej premávke, v dôsledku čoho narazil pravou prednou časťou vozidla značky Renault Midlum do ľavej zadnej časti nákladného motorového vozidla značky IVECO Eurocargo, EČV: A., stojaceho čiastočne v pravom jazdnom pruhu a čiastočne na pravej krajnici rýchlostnej cesty R1, čím toto vozidlo odrazilo od zvodidiel umiestnených na pravej strane rýchlostnej cesty R1, ktoré sa nárazom poškodili a v dôsledku tejto zrážky došlo k usmrteniu vodiča nachádzajúceho sa v čase zrážky vozidiel vo vnútri kabíny nákladného motorového vozidla značky IVECO Eurocargo Z. I., J. XX.XX.XXXX, ktorý na následky poranení, ktoré utrpel pri zrážke vozidiel zomrel na mieste dopravnej nehody. Podľa znaleckého posudku číslo XX/XXXX znalca z odboru cestnej dopravy a dopravných nehôd Ing. Albína Zimana vznikla škoda na vozidle značky IVECO Eurocargo ML, EČV: A. patriaceho Z. I. ku dňu 21.10.2015 vo výške 5.152,-€, vrátane 20 % DPH a škoda na vozidle Renault Midlum, EČV: S. patriaceho P. H. ku dňu 21.10.2015 vo výške 5.246,-€, vrátane 20% DPH a na poškodených zvodidlách s príslušenstvom vznikla podľa vyčíslenia škoda pre Národnú diaľničnú spoločnosť, a. s. vo výške 1.711,26 €. Na základe zistených skutočností vyšetrovateľ Krajského riaditeľstva v Banskej Bystrici podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku uznesením zo dňa 01.02.2016, č. k. ČVS: KRP-15/DO-ZH-2015 vzniesol obvinenie proti S. E. pre prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1 Trestného zákona. Rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 1T/62/2016 z 25.07.2016 bol vodič S. E. za uvedený skutok uznaný vinným z prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona, začo bol odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní 20 mesiacov, ktorý mu bol podmienene odložený so skúšobnou dobou 42 mesiacov. Rovnako mu bol uložený trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu po dobu 48 mesiacov a bola mu uložená povinnosť nahradiť poškodenej Ľ. I. škodu vo výške 901,02 € spočívajúcu v nákladoch právneho zastúpenia v trestnom konaní. V ostatnej časti nároku na náhradu škody boli poškodení (žalobcovia) odkázaní na občianske súdne konanie. K predmetnému motorovému vozidlu značky Renault Midlum, EČV: S. mal žalovaný 1/ v čase uvedenej dopravnej nehody uzatvorené poistenie zodpovednosti za škodu so žalovaným 2/ pod číslom poistnej zmluvy XXXXXXXXXX, pričom žalovaný 2/ titulom povinného zmluvného postenia uhradil náhradu škody spočívajúcu v nákladoch na odťah poškodeného motorového vozidla vo výške 446,85 €. Žalobcovia na preukázanie týchto tvrdení predložili súdu úmrtný list, záznam z dopravnej nehody zo dňa 21.10.2015, uznesenie ČVS: KRP-15/DO-ZH-2015 zo dňa 01.02.2016, rozsudok Okresného súdu sp. zn. 1T/62/2016 zo dňa 25.07.2016, výpis z vyhľadania poisťovateľa SKP. Žalobcovia zároveň uviedli, že v súvislosti s predmetnou nehodou vznikla žalobcom vecná škoda spôsobená na motorovom vozidle značky IVECO Eurocargo ML 75, EČV: A. vyčíslená v znaleckom posudku číslo XX/XXXX vypracovanom znalcom Ing. Albínom Zimanom, znalcom z odboru cestnej dopravy a dopravných nehôd v sume 5.152,-€, ďalej náklady na odťah motorového vozidla IVECO Eurocargo ML 75, EČV: A. vo výške 536,22 €, náklady súvisiace s pohrebom Z. I. v celkovej výške 1.849,28 €. Z uvedenej sumy žalovaný 2/ plnil žalobcom iba náklady na odťah poškodeného vozidla v sume 446,85 € bez DPH. Žalobcovia 1/ a 2/ si tak podaným návrhom ako zákonní dedičia po

poručiteľovi Z. I. uplatňujú ako náhradu škody spočívajúcu v škode na motorovom vozidle značky IVECO Eurocargo ML 75, EČV: A. vo výške 5.152,-€ a náklady súvisiace s pohrebom Z. I. vo výške 1.849,28 €, ktoré vynaložil žalobca 1/. Na preukázanie uplatneného nároku na náhradu škody predložili žalobcovia znalecký posudok číslo XX/XXXX, faktúru číslo XXXXXXXXXX, potvrdenie o úhrade faktúry číslo XXXXXXXXXX, faktúru číslo XX/XXXX za zriadenie pomníka, doklad o faktúre číslo XX/XXXX, faktúru z pohrebnej služby ASTRA plus pokladničný doklad, pokladničné doklady k poplatku za výkop hrobu, kvetinovú výzdobu a náklady na kar. Žalobcovia k nároku na náhradu nemajetkovej ujmy vo svojej žalobe uviedli, že uvedená dopravná nehoda a jej následky veľmi výrazne zasiahli do života celej rodiny, do ich súkromia a náhrada nákladov spojených s odťahom vozidla nepredstavuje žiadnu satisfakciu za neoprávnený zásah. Pre žalobcov je deň nehody najhorší, najsmutnejší a najbolestivejší deň v ich životoch, ktorý dodnes nedokázali prijať. Žalobcovia žili s usmrteným Z. I. v spoločnej domácnosti, sú to jeho najbližší príbuzní, manželka a syn. Okamihom smrti manžela a otca sa všetkým zrútil svet. Nedá sa opísať akú veľkú bolesť, bezmocnosť a prázdnotu žalobcovia prežívali a naďalej prežívajú. Smrť prišla nečakane, zasiahla všetkých nepripravených. Manžel a otec Z. I. nemal dovtedy žiadne zdravotné problémy a zomrel vo veku nedožitých 58 rokov. Pôvodne pracoval vo firme L. A. ako šofér. V roku 1992 si založil živnosť autodopravy. Po celom Československu vozil tovar vyše 35 rokov bez nehody. Pracoval soboty, nedele, aby užíval rodinu, aby zabezpečil jej chod a výchovu syna. Pri svojej ťažkej a často náročnej práci pomáhal celej rodine, známym a neznámym, nikdy nepovedal nie. Počas manželstva so žalobcom 1/ sa v roku 1981 narodil syn S., žalobca 2/. Žalobca 2/ mal so svojim otcom veľmi dobrý a blízky vzťah. S rodičmi prežil nádherné detstvo a s otcom trávil dostatok času, aby si ho zapamätal na celý život. Nevie prekonať smútok a stratu, ktorú jeho smrťou utrpel. Otec syna nesmierne miloval, veď to bol jeho jediný syn. Žalobca 2/ hrával futbal a otec s ním chodil na zápasy ako mu čas dovolil. Podporoval ho nielen materiálne, ale aj psychicky. Pomáhal mu v ďalších štúdiách, ktoré úspešne dokončil. Stál pri ňom v dobrom aj v zlom. Žalobca 1/ s usmrteným Z. I. viedla príkladný, šťastný rodinný život, ktorý bol veľmi bohatý na spoločné chvíle a mali sa veľmi radi. Spomienkou sú aj obdobia letných, aj zimných dovolení, rodinných osláv, alebo krásneho dennodenného života v dome, ktorý spolu postavili a žili v ňom celých 30 rokov. Jeho smrť sa výrazne dotkla najbližšej rodiny, brata, švagrin a švagrov a najmä jeho matky, žalobca 3/, ktorá musela prežiť smrť svojho syna. Okrem tejto straty a žiaľu tak všetkým žalobcom pribudli ďalšie starosti, už len samotná údržba rodinného domu a jeho okolia. O všetko sa staral usmrtený Z. I.. V čase jeho smrti žalobca 1/ bola na PN, touto udalosťou bola psychicky aj fyzicky vyčerpaná, napriek tomu bola nútená ísť pracovať, i keď nebola úplne zdravá, inak by chod domácnosti, starostlivosť o dom a o rodinu nedokázala zvládnuť a finančne zabezpečiť. Rodina zostala bez jeho príjmu, ktorý ich dovtedy materiálne zabezpečoval. Poškodený Z. I. bol usmrtený v produktívnom veku, pričom bol osobou, ktorá sa starala o chod domácnosti, o bývanie rodiny a všetky veci s tým spojené. Všetci žili v spoločnej domácnosti. Jeho príjem zabezpečoval celú rodinu. Zanechal po sebe manželku, s ktorou žil 30 rokov a napriek zdravotnému handicapu musela ísť pracovať. Okrem straty príjmu hlavy rodiny museli žalobcovia ako pozostalí riešiť množstvo problémov súvisiacich s úmrtím a podnikaním zosnulého. Vzhľadom na uvedené je zrejmé, že smrť Z. I. zasiahla do života celej rodiny nezvratným spôsobom, ktorý sa nedá odstrániť. V roku 2015 chystali svadbu pre syna. Syn mal v pláne postaviť si dom vedľa otca. Zosnulý Z. I. ho v tom podporoval. Prišiel ale osudný deň 21.10.2015 a namiesto svadby sa pripravoval pohreb, namiesto domu stavali pomník. Pre žalobcu 2/ predstavuje strata otca stratu nevyčísliteľnej hodnoty, ktorú nie je možné akýmkoľvek peňažným vyjadrením nahradiť, je možné túto stratu a bolesť iba zmierniť. Matka zosnulého Z. I., žalobca 3/, musela v pokročilom veku prežiť tragickú smrť svojho syna. Tento jej bol najbližšou osobou, pokiaľ bol doma, každý deň ju navštevoval, pomáhal jej s obedmi a prácami okolo domácnosti. Vďaka jeho každodennej prítomnosti mala blízku spoločnosť a udržiavala sa, „bola čiperná“. Po jeho smrti a pohrebe zostala apatická, dni trávi doma ležaním a sledovaním televízie. Žalobcovia sa domáhajú náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy, ako s ohľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva prišlo. Pokiaľ ide o závažnosť vzniknutej ujmy, ide o ten najťažší následok, keďže ľudský život je najvyššia hodnota uznaná spoločnosťou, z pohľadu práva ide o objekt, či záujem najviac a najprisnejšie chránený. Z hľadiska odstrániteľnosti takéhoto následku ide o neodstrániteľný zásah do osobnostných práv, pričom akákoľvek satisfakcia nie je spôsobilá tento škodlivý následok primerane nahradiť, môže iba zmierniť dopady vzniknutej ujmy v osobnostnej sfére žalobcov. Okolnosti, za ktorých k porušeniu práva prišlo predstavujú jednak na strane pozostalých žalobcov, predstavujú identitu vzťahov žalobcov 1/ s Z. I., keďže ide o vzťah manžel a manželka. Manželia spolu prežili 30 ročné manželstvo, vychovali jedného syna, ich súžitie bolo harmonické, pričom žalobkyňa prišla smrťou Z. I. o najbližšiu osobu, ktorý bol žalobcovi oporou a pomocou vo vyššom, dôchodkovom veku po odídení syna zo spoločnej domácnosti. Ďalej okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo bola intenzita vzťahu žalobcu 2/ s Z. I., pričom išlo o

vzťah otec a syn. Žalobcovi 2/ zomrel muž, s ktorým žil v spoločnej domácnosti od narodenia, ktorý mu bol oporou a ktorý ho viedol a poskytoval mu pomoc pri všetkých životných situáciách. Zároveň išlo o vzťah rodič dieťa, keďže žalobca 3/ je vysokého veku a v stave odkázanosti na starostlivosť potomkov. Ďalšími okolnosťami, za ktorých došlo k porušeniu práva na strane pozostalých žalobcov je otázka závislosti pozostalých na usmrtenej osobe, a to pre žalobcu 1/ a žalobcu 2/ tento predstavoval hlavu rodiny, ktorá sa o ňu starala a zabezpečovala ju po materiálnej stránke. Pre žalobcu 3/ predstavoval oporu v starobe. Ďalej je to kvalita vzájomného vzťahu, a to popísané harmonické rodinné spolužitie. Zároveň psychická bolesť zo straty veľmi blízkeho človeka, prerastajúca až do duševného ochorenia. Iná forma satisfakcie síce nemôže byť postačujúca, a k žiadnej ani neprišlo. Odškodnené bolo iba čiastočné odtiahnutie poškodeného motorového vozidla a napriek žiadosti a uplatneniu aj ďalšej škody, k jej vyplateniu neprišlo, nehovoriac už o dobrovoľnom odškodnení nemajetkovej ujmy. K okolnostiam, za ktorých došlo k porušeniu práva na strane zodpovednej osoby (pôvodcu zásahu) predstavuje postavu žalovaného, majetkové pomery zodpovednej osoby - objektívna zodpovednosť prevádzkovateľa, pričom prevádzkovateľ motorového vozidla musí byť povinne zmluvne poistený zo zákona s minimálnym poistným krytím podľa § 7 ods. 2 písm. a) zákona č.381/2011 Z. z. proti škodovej udalosti, a to v rozsahu minimálne 5.000.000,- € za škodu podľa § 4 ods. 2 písm. a) na základe § 4 ods. 3 s ohľadom na počet zranených alebo usmrtených. Majetkové pomery prevádzkovateľa motorového vozidla, na ktorom bola spôsobená škoda nebudú rozhodnutím dotknuté, pričom reálne uspokojenie nároku žalovanej výšky je možné, objektívne zodpovednému prevádzkovateľovi zákon ukladá mať uzatvorené povinné zmluvné poistenie, toto poskytuje Nadnárodná poisťovacia spoločnosť, pričom zo zákona povinne kalkuluje s minimálnym limitom poistného plnenia pri jednej poistnej udalosti až do výšky 1.000.000,- €. Ďalšie okolnosti, kedy došlo k porušeniu práva na strane zodpovednej osoby je miera zavinenia a eventuálna miera spoluzavinenia odsúdenej osoby - absentuje akékoľvek spoluzavinenie usmrteného.

2. Uznesením zo dňa 05.05.2017 súd v súlade s § 167 ods. 2 CSP, vyzval žalovaných, aby sa vyjadrili k doručenej žalobe a poučil ich o ich procesných právach a povinnostiach. Spolu s uznesením súd doručil žalovaným žalobu s prílohami.

3. Žalovaný 1/ vo vyjadrení, doručenom súdu dňa 23.06.2017, uviedol, že je zamestnávateľom pána S. E., ktorý bol účastníkom dopravnej nehody, no on sám na mieste nehody nebol a dozvedel sa o nej až neskôr. Proti uplatnenému nároku namietal, že v konaní nie je pasívne legitimovaný, keďže dopravnú nehodu nezavinil, a ani nijakým spôsobom nezasiahol do osobnostných práv žalobcov. Ďalej poukázal na to, že zo záverov znaleckého posudku vyplýva, že obaja vodiči jazdili nesprávne. Na svoju obranu uviedol, že z predložených dokladov nie je zrejmé, či vodič Z. I. oprávnene odstavil vozidlo pri krajnici rýchlostnej cesty, prečo neopustil vozidlo a neodišiel do bezpečnej vzdialenosti, vzhľadom na čo nie je možné posúdiť, či z jeho strany nedošlo k porušeniu právnych predpisov. Preto žalovaný 1/ na zistenie uvedených skutočností navrhol doplniť znalecké dokazovanie. S výškou náhrady nemajetkovej ujmy žalovaný 1/ nesúhlasil. Vzhľadom na uvedené žiadal žalobu zamietnuť.

4. Žalovaný 2/ vo vyjadrení, doručenom súdu dňa 12.07.2017, uviedol, že medzi žalovaným 1/ ako poistníkom a žalovaným 2/ ako poisťovateľom existoval v čase nehody zmluvný vzťah na základe uzavretej poistnej zmluvy pre poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla s EČV: S.. K uplatnenému nároku na náhradu škody vo výške 5.152,- € žalovaný 2/ uviedol, že tento nárok je práve likvidovaný. K nároku na zaplatenie nákladov súvisiacich s pohrebom vo výške 1.849,28 € žalovaný 2/ uviedol, že časť nákladov už likvidoval a na účet právneho zástupcu žalobcov poukázal sumu 498,86 € a časť nákladov práve likviduje, nakoľko pred dorúčením žaloby nemal o nich vedomosť. Uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy žalovaný 2/ neuznal a na svoju obranu uviedol, že náhrada nemajetkovej ujmy nie je krytá povinným zmluvným poistením, ktoré upravuje zákon č. 381/2001 Z.z. K uplatnenému nároku na úroky z omeškania žalovaný 2/ uviedol, že do omeškania s vyplatením poistného plnenia by sa mohol dostať až vtedy, keď ho nevyplatí v lehote určenej súdom po tom, ako určitú výšku nároku prizná súd.

5. Súd dňa 17.08.2017 doručil žalobcom vyjadrenia žalovaných a uznesením zo dňa 18.07.2017 ich v súlade s § 167 ods. 3 CSP vyzval, aby sa k doručnému vyjadreniu písomne vyjadrili.

6. Žalobcovia vo svojom vyjadrení (replike), doručenom súdu dňa 06.09.2017, k vyjadreniu žalovaného 1/ uviedli, že tvrdenie žalovaného 1/ o nesprávnej jazde vodiča Z. I.D. je vo vzťahu k nehode irelevantné, nakoľko uvedenú skutočnosť znalec konštatoval vo vzťahu k jeho jazde 5 minút pred nehodou, pričom

v čase nehody vozidlo stálo. Poukázali na to, že na str. XX znaleckého posudku znalec uvádza, že táto skutočnosť nemala vplyv na vznik a priebeh dopravnej nehody. Výlučnou príčinou dopravnej nehody bola nesprávna technika jazdy vodiča motorového vozidla RENAULT, ktorý z technického hľadiska zrážke s nákladným motorovým vozidlom IVECO mohol zabrániť správnou technikou jazdy, ktorá spočívala v tom, že by obišiel stojace vozidlo IVECO, resp. by zastavil za týmto vozidlom. Poškodený Z. I. z technického hľadiska nemohol zrážke zabrániť. Podľa znaleckého posudku, príčinou dopravnej nehody bol nesprávny spôsob jazdy vodiča S. E.. K navrhnutému doplneniu dokazovania a skúmanie príčiny zastavenia vozidla IVECO žalobcovia uviedli, že toto je bez právneho významu, nakoľko po zastavení vozidla IVECO, vodič E. jazdiaci na vozidle RENAULT mohol vozidlo IVECO obísť alebo za ním zastaviť. K výške požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy žalobcovia uviedli, že ju považujú za primeranú, hoci odstránenie následkov neoprávneného zásahu a obnovenie pôvodného stavu vzhľadom na fatálnosť následkov nie je možné. Následky vyvolané smrťou blízkeho nie je možné žiadnym spôsobom zvrátiť ani odstrániť. Trestné konanie ani odsúdenie páchatela nie je postačujúce vyvážiť následky takého zásahu. Smrť blízkej osoby je pre pozostalých nesmierne traumatizujúca a smutná udalosť, pričom vzniká otázka, do akej miery je požadovaná náhrada nemajetkovej ujmy vôbec spôsobilá odstrániť následky neoprávneného zásahu do práv žalobcov, a akú náhradu by za primeranú považoval žalovaný 1/, ak by sa ocitol na mieste žalobcov.

7. K vyjadreniu žalovaného 2/ žalobcovia v replike uviedli, že jeho námietku nedostatku pasívnej legitímácie, ktorú žalovaný 2/ odôvodňoval s poukazom na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3Cdo/301/2015 zo dňa 31.03.2016 nepovažujú za dôvodnú a jeho právnu argumentáciu považujú za prekonanú. Poukázali na uznesenie Ústavného súdu SR, č.k.: I.ÚS 206/2015-25 zo dňa 29.04.2015 a uznesenie č.k.: III. ÚS 645/2015-30 zo dňa 16.12.2015, ktoré potvrdili správnosť aplikácie eurokonformného výkladu § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z. v tom smere, že poisťovateľ je pasívne legitimovaný vo veci náhrady nemajetkovej ujmy osobám blízkym obetiam dopravných nehôd a súčasnú rozhodovaciu prax všeobecných súdov v tejto právnej otázke. Ďalej poukázali aj na uznesenie Ústavného súdu SR č.k.: III.ÚS 666/2016-36 zo dňa 11.10.2016, v ktorom sa Ústavný súd SR vysporiadal aj s rozsudkom NS SR, sp.zn. 3Cdo/301/2015, keď interpretáciu sťažovateľa (žalovaného 2/) označil „za účelovú a márnú“. Vo vzťahu k uplatnenému nároku na úroky z omeškania žalobcovia uviedli, že rozhodnutie súdu o priznaní nároku na náhradu škody má deklaratórnu, a nie konštitutívnu povahu, preto námietka žalovaného 2/, že do omeškania s plnením sa môže dostať až nezaplatením plnenia v lehote určenej súdom neobstojí. Týmto podaním žalobca 1/ zbral žalobu v časti o zaplatenie nákladov súvisiacich s pohrebom zosnulého Z. I. vo výške 1.849,28 Eur s príslušenstvom späť a žiadal konanie o tejto časti zastaviť, keďže medzičasom bola žalovaná suma uhradená.

8. Súd doručil žalovaným vyjadrenie žalobcu (repliku) a uznesením zo dňa 13.09.2017 v súlade s § 167 ods. 4 CSP ich vyzval, aby sa k doručenému vyjadreniu písomne vyjadrili.

9. Žalovaný 1/ sa k doručenej replike písomne vyjadril podaním (duplikou) doručeným súdu dňa 19.10.2017, v ktorom zotrval na dôvodnosti svojho tvrdenia o potrebe preskúmania skutočností, či vodič vozidla IVECO oprávnene odstavil vozidlo na krajnici rýchlostnej cesty, a či bolo vozidlo riadne označené, a prečo vodič neopustil vozidlo a neodišiel do bezpečnej vzdialenosti od premávky na rýchlostnej ceste. Zotrval preto na navrhnutom znaleckom dokazovaní, nakoľko predložený znalecký posudok sa týmito skutočnosťami nezaoberal a mal za to, že uvedené skutočnosti sú právne významné pre posúdenie otázky prípadného porušenia predpisov zo strany vodiča vozidla IVECO, ako aj z hľadiska určenia, či došlo k spoluzavineniu poškodeného, a v akom rozsahu. Žalovaný 1/ v ďalšom priebehu konania uviedol, že škoda bola spôsobená žalobcom dopravnou nehodou, teda prevádzkou motorového vozidla, pre prípad ktorej bol poistený u žalovaného 2/, proti ktorému majú žalobcovia priamy nárok na zaplatenie nemajetkovej ujmy, preto nie je dôvod, aby v tejto veci bol žalovaný aj žalovaný 1/.

10. Žalovaný 2/ sa k doručenej replike písomne vyjadril podaním (duplikou) doručeným súdu dňa 06.11.2017, v ktorom uviedol, že nárok na uhradenie čiastkového nároku vo výške 5.152,-Eur, uplatnený z titulu náhrady škody na vozidle IVECO bol likvidovaný a dňa 12.07.2017 žalovaný 2/ poukázal na účet právneho zástupcu žalobcov poistné plnenie vo výške 3.746,-Eur s tým, že od všeobecnej hodnoty zničeného motorového vozidla odpočítal hodnotu použiteľných zvyškov, ktoré sa nachádzajú v dispozícii žalobcov. K čiastkovému nároku na zaplatenie sumy 1.849,28 Eur, uplatňovanému z titulu náhrady nákladov súvisiacich s pohrebom zosnulého Z. I., žalovaný 2/ uviedol, že tento nárok bol už uspokojený, preto nemá námietky proti návrhu žalobcov na zastavenie konania v tejto časti podľa § 145 ods. 2 CSP.

11. Podaním doručeným súdu dňa 15.01.2018 zobrali žalobcovia žalobu v časti o zaplatenie 5.152,-Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo sumy 1.406,-Eur od 10.06.2016 do zaplatenia späť, a žiadali konanie o tejto časti zastaviť. Na zaplatení úrokov z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo sumy 3.746,-Eur od 06.10.2016 do 13.07.2017 naďalej trvali. V súvislosti s pasívnou legitimitáciou žalovaného 2/ na náhradu nemajetkovej ujmy žalobcovia poukázali na rozhodnutie NS SR, sp.zn. 6MCdo/1/2016 zo dňa 31.07.2017, v zmysle ktorého sa škodou rozumie majetková ako aj nemajetková ujma.

12. V ďalšom priebehu konania zobrali žalobcovia so súhlasom žalovaných 1/ a 2/ späť aj nárok na zaplatenie úrokov z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo sumy 3.746,-Eur za deň 13.07.2017 a voči žalovanému 1/ aj nárok na zaplatenie úrokov z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo sumy 3.746,-Eur za obdobie od 06.10.2016 do 10.06.2017.

13. Súd vo veci vykonal dokazovanie oboznámením obsahu žaloby, písomnými podaniami strán sporu, predloženými listinnými dôkazmi, výsluchom strán a zistil tento skutkový a právny stav.

14. Z predloženého záznamu dopravnej nehody č.p. ČVS:KRP-15/DO-ZH-2015 zo dňa 21.10.2015 a uznesenia Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Banskej Bystrici, Krajského dopravného inšpektorátu, diaľničného oddelenia PZ, Žiar nad Hronom pod ČVS: KRP-15/DO-ZH-2015, ktorým bolo podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku začaté trestné stíhanie voči S. E., J. XX.XX.XXXX pre prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1 Trestného zákona súd zistil, že dňa 21.10.2015 v čase o 13.45 hod. viedol S. E., J. XX.XX.XXXX, ako vodič motorové vozidlo značky RENAULT Midlum, EČV: S., po rýchlostnej ceste R1, v smere jazdy od J. G. O. E. G. v pravom jazdnom pruhu, kde v km 89,28, mimo uzavretú obec, v katastri Obce Q., v okrese Ž. spôsobil dopravnú nehodu, a to tak, že sa dostatočne nevenoval vedeniu vozidla a dostatočne nesledoval situáciu v cestnej premávke, v dôsledku čoho narazil pravou prednou časťou vozidla značky RENAULT do ľavej zadnej časti nákladného motorového vozidla značky IVECO Eurocargo, EČV: A., stojaceho čiastočne v pravom jazdnom pruhu a čiastočne na pravej krajnici rýchlostnej cesty R1, čím toto vozidlo odrazilo od zvodidiel umiestnených na pravej strane rýchlostnej cesty R1, ktoré sa nárazom poškodili a v dôsledku tejto zrážky došlo k usmrteniu vodiča nachádzajúceho sa v čase zrážky vozidiel vo vnútri kabíny nákladného motorového vozidla značky IVECO Z. I., J. XX.XX.XXXX, ktorý na následky poranení, ktoré utrpel pri zrážke vozidiel zomrel na mieste dopravnej nehody. Rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom č.k. 1T/62/2016-21 zo dňa 25.07.2016 bol vodič vozidla RENAULT S. E., J. XX.XX.XXXX uznaný vinným z prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Trestného zákona, za čo bol odsúdený k trestu odňatia slobody v trvaní XX mesiacov s podmieneným odkladom na XX mesiacov, zákazu viesť motorové vozidlo v trvaní XX mesiacov a k náhrade škody vo výške 901,02 Eur určenej v rozsudku spôsobenej žalobcovi 1/ za právne zastupovanie v trestnom konaní, pričom so zvyškom bol žalobca 1/ odkázaný na občianske súdne konanie.

15. Vlastníkom a prevádzkovateľom motorového vozidla RENAULT Midlum, EČV: S., ktoré viedol vodič S. E. bol žalovaný 1/, ktorý podľa výpisu z obchodného registra podnikal ako samostatne podnikajúca fyzická osoba s predmetom činnosti nákladná cestná doprava vykonávaná vozidlami s celkovou hmotnosťou do 3,5 t vrátane prípojného vozidla. S. E. bol v čase nehody zamestnancom žalovaného 1/.

16. Motorové vozidlo RENAULT Midlum, EČV: S., ktoré viedol vodič S. E. bolo v čase nehody povinne zmluvne poistené u žalovaného 2/ poistnou zmluvou číslo XXXXXXXXXXXX.

17. Zo znaleckého posudku č. XX/XXXX, znalca z odboru cestnej dopravy a dopravných nehôd Ing. Albína Zimana súd zistil, že príčinou dopravnej nehody z technického hľadiska bol nesprávny spôsob a technika jazdy vodiča S. E., ktorý mohol zrážke zabrániť správnou technikou jazdy, ktorá spočívala v tom, že by obišiel stojace vozidlo IVECO, resp. by zastavil za týmto vozidlom a následne ho obišiel, keď by to situácia v cestnej premávke dovoľovala. Vodič vozidla IVECO Z. I. z technického hľadiska zrážke nemohol zabrániť, keďže v čase zrážky jeho vozidlo stálo. Zo znaleckého posudku súd ďalej zistil, že na vozidle značky IVECO Eurocargo ML, EČV: A. patriaceho Z. I. vznikla ku dňu 21.10.2015 škoda vo výške 5.152,-Eur, na vozidle Renault Midlum, EČV: S. patriaceho P. H. ku dňu 21.10.2015 škoda vo výške 5.246,-Eur a na poškodených zvodidlách s príslušenstvom vznikla podľa vyčíslenia škoda Národnej diaľničnej spoločnosti, a. s. vo výške 1.711,26 Eur.

18. Z právoplatného osvedčenia o dedičstve Okresného súdu Galanta sp.zn. 8D/162/2015 zo dňa 03.03.2016 súd zistil, že po nebohom Z. I. prevzali dedičstvo pozostalá manželka (žalobca 1/) a syn (žalobca 2/).

19. Z výzvy právneho zástupcu žalobcov 1/a 2/ zo dňa 09.06.2016 súd zistil, že žalobcovia 1/ a 2/ na základe záverov znaleckého posudku č.XX/XXXX vyzvali prostredníctvom právneho zástupcu žalovaného 2/ na zaplatenie vecnej škody vo výške 5.152,-Eur, náhrady za odťah vozidla IVECO vo výške 536,22 Eur a náhrad súvisiacich s pohrebom Z. I. vo výške 578,40 Eur, teda spolu sumy 6.266,62 Eur.

20. Z potvrdenia o zrealizovaní transakcie na č.l. 141 spisu súd zistil, že na účet právneho zástupcu žalovaných bola dňa 13.07.2017 pripísaná suma 3.746,-Eur, poskytnutá žalovaným 2/ ako úhrada poistného plnenia.

21. Z prehlásenia žalobcu 3/ súd zistil, že náhla smrť syna ju citelne zasiahla, nakoľko bol jej najbližšou osobou, ktorá sa o ňu starala, každý deň ju navštevoval, pomáhal jej s obedmi a prácami okolo domácnosti, pričom bol jej zdrojom fyzickej a psychickej podpory. Po jeho smrti sa cíti utrápene, psychicky na dne, stratila zmysel života. Fyzický stav sa jej zhoršil natoľko, že zostala imobilná.

22. Z výpovede žalobcu 1/ súd zistil, že so zosnulým Z. I. žili v spoločnej domácnosti v harmonickom manželstve XX rokov, z ktorého sa narodil jediný syn (žalobca 2/). Spoločne postavili dom, chodili spolu na dovolenky, boli na seba veľmi naviazaní. Okamihom smrti manžela sa im všetkým zrútil svet. Nedá sa opísať akú veľkú bolesť, bezmocnosť a prázdnotu prežívali a naďalej prežívajú. Smrť prišla nečakane, zasiahla všetkých nepripravených. Manžel nemal dovtedy žiadne zdravotné problémy a zomrel vo veku nedožitých XX rokov. Pôvodne pracoval vo firme L. A. ako šofér a od roku 1992 si založil živnosť autodopravy. Po celom Československu vozil tovar vyše XX rokov bez nehody. Pracoval soboty, nedele, aby uživil rodinu, aby zabezpečil jej chod a výchovu syna.

23. Z výpovede žalobcu 2/ súd zistil, že so zosnulým otcom Z. I. mal žalobca 2/ veľmi dobrý a blízky vzťah. Nevie prekonať smútok a stratu, ktorú jeho smrťou utrpel. Podporoval ho nielen materiálne, ale aj psychicky.

24. Pri právnom posúdení veci súd aplikoval nasledovné zákonné ustanovenia právnych predpisov:

Podľa čl. 10 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (zák. č. 23/1991 Zb.) každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

Podľa čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v znení protokolov (oznámenie č. 209/1992 Zb.), každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydli a korešpondencie.

Podľa článku 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky má každý právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného práva.

Podľa § 11 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života, zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Podľa § 13 ods. 1, 2, 3 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadostučinenie. Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadostučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

Podľa § 16 Občianskeho zákonníka, kto neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti spôsobí škodu, zodpovedá za ňu podľa ustanovení tohto zákona o zodpovednosti za škodu.

Podľa § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka škoda je spôsobená právnickou osobou alebo fyzickou osobou, keď bola spôsobená pri ich činnosti tými, ktorých na túto činnosť použili. Tieto osoby samy za škodu takto spôsobenú podľa tohto zákona nezodpovedajú, ich zodpovednosť podľa pracovnoprávných predpisov nie je tým dotknutá.

Podľa § 427 ods. 1 Občianskeho zákonníka fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky.

Podľa § 853 ods. 1 Občianskeho zákonníka občianskoprávne vzťahy, pokiaľ nie sú osobitne upravené ani týmto ani iným zákonom, sa spravujú ustanoveniami tohto zákona, ktoré upravujú vzťahy obsahom aj účelom im najbližšie.

Podľa § 4 ods. 1 zákona č.381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou z motorových vozidiel (ďalej len „ZoPZP“), poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poisťnej zmluve.

Podľa § 2 písm. j/ ZoPZP prevádzkovateľom motorového vozidla je fyzická alebo právnická osoba, ktorá má právnu alebo faktickú možnosť disponovať s motorovým vozidlom.

Podľa § 4 ods. 2 písm. a) ZoPZP poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení.

Podľa § 15 ods. 1 ZoPZP náhradu škody uhradza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

25. Podľa § 144 CSP, žalobca môže vziať žalobu späť.

26. Podľa § 145 ods. 2 CSP, ak je žaloba vzatá späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví. O čiastočnom späťvzátí žaloby rozhodne súd v rozhodnutí vo veci samej.

27. Podľa § 146 ods. 1 CSP, súd konanie nezastaví, ak žalovaný so späťvzatím žaloby z vážnych dôvodov nesúhlasí. Na nesúhlas žalovaného so späťvzatím žaloby sa neprihliada, ak dôjde k späťvzatiu žaloby skôr, než sa začalo predbežné prejednanie sporu podľa § 168 alebo pojednávanie.

28. Žalobcovia podaniami doručenými súdu dňa 06.09.2017 a 15.01.2018 vzali pred prvým pojednávaním z dôvodu čiastočného uhradenia uplatnených nárokov žalobu čiastočne späť, súd preto konanie o týchto častiach V. výrokom podľa § 145 ods. 2 CSP zastavil bez skúmania postoja žalovaného k čiastočnému späťvzatiu žaloby, pretože jeho prípadný nesúhlas z akýchkoľvek dôvodov by bol v zmysle § 146 ods. 1 CSP bez právneho významu. V ďalšom priebehu konania vzali žalobcovia na druhom pojednávaní dňa 12.07.2019 žalobu v časti uplatnených úrokov z omeškania späť, súd preto po súhlasnom vyjadrení žalovaných, konanie o týchto častiach VI. a VII. výrokom zastavil.

29. Predmetom konania po čiastočnom späťvzátí žaloby tak zostali nároky žalobcov na zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy a nárok žalobcov 1/ a 2/ na zaplatenie úrokov z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo sumy 3.746,-Eur za obdobie od 11.06.2017 do 12.07.2017 a voči žalovanému 2/ nárok na zaplatenie úrokov z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo sumy 3.746,-Eur za obdobie od 06.10.2016 do 10.06.2017.

30. Podľa § 151 ods. 1 CSP skutkové tvrdenia strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela, sa považujú za nesporné.

31. Podľa § 215 CSP súd rozhodne na základe zisteného skutkového stavu.

32. Podľa § 217 ods. 1 CSP pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia. Ustanovenia o sudcovskej koncentrácii konania tým nie sú dotknuté.

33. Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že dňa 21.10.2015 vodič S. E., J.. XX.XX.XXXX, spôsobil dopravnú nehodu, a to tak, že sa dostatočne nevenoval vedeniu vozidla a dostatočne nesledoval situáciu v cestnej premávke, v dôsledku čoho narazil do stojaceho vozidla a v dôsledku tejto zrážky došlo k usmrteniu vodiča Z. I., J.. XX.XX.XXXX, nachádzajúceho sa v čase zrážky vozidiel vo vnútri kabíny stojaceho vozidla. Rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom č.k. 1T/62/2016-21 zo dňa 25.07.2016 bol vodič S. E., J.. XX.XX.XXXX uznaný vinným z prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Trestného zákona, keď zo záverov znaleckého dokazovania vyplynulo, že nehodu spôsobil S. E., vodič zamestnaný u žalovaného 1/. Skutkové tvrdenia o priebehu nehody sú uvedené v bode 14 rozsudku, vyplývajú z vykonaného dokazovania a predložených listinných dôkazov, pričom tieto neboli medzi stranami sporné. Medzi stranami nebolo sporné ani to, že vlastníkom a držiteľom motorového vozidla, ktoré viedol S. E.Z. bol žalovaný 1/, ktorý v čase nehody podnikal s predmetom činnosti nákladná cestná doprava. Sporné nebolo ani to, že vozidlo, ktorým bola spôsobená dopravná nehoda bolo povinne zmluvne poistené u žalovaného 2/.

34. Medzi stranami bola sporná otázka pasívnej vecnej legitímácie, keď žalovaný 1/ sa voči žalobe bránil tvrdením, že nehodu nezavinil, a že je povinne zmluvne poistený u žalovaného 2/ a žalovaný 2/ tvrdením, že žalobou uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy nie je v zmysle zákona č.381/2001 Z.z. krytý povinným zmluvným poistením. Vecnou legitímáciou sa rozumie stav vyplývajúci z hmotného práva, v rámci ktorého je jeden z účastníkov nositeľom oprávnenia (je aktívne legitimovaný) a druhý účastník je nositeľom právnej povinnosti (je pasívne legitimovaný).

35. Zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou dopravných prostriedkov upravená v § 427 až 431 Občianskeho zákonníka je osobitným druhom občianskoprávnej zodpovednosti za škodu, ktorá spočíva na princípe objektívnej zodpovednosti. Ustanovenie § 427 upravuje subjekt tejto zodpovednosti. Hoci Občiansky zákonník nevymedzuje pojem prevádzkovateľ motorového vozidla, podľa § 2 písm. j/ zákona č.381/2001 Z. z. prevádzkovateľom motorového vozidla je fyzická alebo právnická osoba, ktorá má právnu alebo faktickú možnosť disponovať s motorovým vozidlom. Podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu SR uverejneného v zierke súdnych rozhodnutí R 55/1971 prevádzkovateľom je fyzická alebo právnická osoba, ktorá má právnu alebo faktickú možnosť disponovať s dopravným prostriedkom ako takým, t. j. kto ho organizovane užíva. V čase nehody, t.j. dňa XX.XX.XXXX bol prevádzkovateľom vozidla RENAULT, ktorým došlo k usmrteniu poškodeného Z. I. žalovaný 1/, čo mal súd preukázané zo zápisu o dopravnej nehode ako aj uznesenia o začatí trestného stíhania. Hoci vozidlo v čase nehody viedol S. E., vodič zamestnaný u žalovaného 1/, vlastníkom, držiteľom a prevádzkovateľom vozidla, oprávneným s vozidlom disponovať bol žalovaný 1/, ktorý ho využíval v súvislosti s plnením svojej podnikateľskej činnosti. S poukazom na uvedené skutočnosti žalovaný 1/ spíňal faktické, resp. i právne možnosti dispozície s vozidlom, bol jeho prevádzkovateľom, teda osobou oprávnenou na trvalú prevádzku motorového vozidla RENAULT, EČV: S.. Aj pre prípady zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou dopravných prostriedkov platí zásada vyjadrená v § 420 ods. 2, podľa ktorej škoda je spôsobená právnickou alebo fyzickou osobou, ak bola spôsobená pri ich činnosti tými osobami, ktoré na túto činnosť použili. To znamená, že vodič prevádzkovateľa (zákon používa jazykovo nesprávny pojem „prevádzateľ“) dopravného prostriedku nebude zodpovedný za škodu spôsobenú prevádzkou dopravného prostriedku podľa § 427 Občianskeho zákonníka, ak dopravný prostriedok, prevádzkou ktorého bola spôsobená škoda, použil v rámci svojej činnosti pre prevádzkovateľa (viď komentár k § 427 Občianskeho zákonníka). Na základe uvedeného súd dospel k záveru, že žalovaný 1/ je v konaní pasívne legitimovaným subjektom, zodpovedným za neoprávnený zásah do osobnostných práv žalobcov, ktorý bol vyvolaný osobitnou povahou prevádzky motorového vozidla RENAULT, EČV: S., ktoré v čase predmetnej dopravnej nehody viedol S. E., vodič zamestnaný u žalovaného 1/, ktorý pre neho vykonával dopravu v rámci jeho predmetu činnosti. Podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, sp.zn. 3Cdo 228/2012, ak podľa okolností konkrétneho prípadu, zodpovedá poškodenému za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla prevádzkovateľ vozidla, potom za použitia analógie (§ 853 Občianskeho zákonníka) zodpovedá tento prevádzkovateľ (aj) za nemajetkovú ujmu spôsobenú na chránených osobnostných právach fyzickej. Obrana žalovaného 1/ založená na tvrdení, že škodu nespôsobil nie je preto dôvodná. Rovnako tak nie je dôvodná ani jeho obrana prednesená na pojednávaní, založená na tvrdení, že žalobcovia mohli žalovať priamo poisťovateľa, nakoľko ani táto skutočnosť zodpovednosť žalovaného 1/ nevyklučuje, resp. ho jeho zodpovednosti nezabavuje.

36. Pre posúdenie otázky pasívnej legitímácie žalovaného 2/, ako uviedol Najvyšší súd SR v rozsudku sp.zn. 6MCdo/1/2016 zo dňa 31.07.2017, je rozhodujúce riešenie otázky, čo treba rozumieť pod pojmom

škoda použitým v § 4 ods. 2 zákona č.381/2001 Z.z. (ďalej aj „ZoPZP“). Pre účely tohto zákona treba pojem škoda vykladať extenzívne v tom zmysle, že tento pojem zahŕňa aj nemajetkovú ujmu, ktorej náhrada patrí pozostalým (po blízkej osobe, usmrtenej pri dopravnej nehode v súvislosti s prevádzkou motorového vozidla) z titulu občianskoprávnej zodpovednosti za zásah do osobnostných práv, spočívajúci v zásahu do ich práva na súkromný a rodinný život. Účelom poistenia za škody spôsobené prevádzkou motorových vozidiel je zmierniť dôsledky škôd, ku ktorým došlo v súvislosti s touto prevádzkou. Aj podľa dôvodovej správy k zodpovednostnému zákonu je usmrtenie pri dopravnej nehode najzávažnejším dôsledkom tejto udalosti. Pokiaľ podľa súdnej praxe usmrtenie pri dopravnej nehode vyvoláva nielen občianskoprávnu zodpovednosť za škodu, ale aj občianskoprávnu zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnostných práv, musí byť aj táto zodpovednosť predmetom poistného krytia. Takýto rozširujúci výklad pojmu škody je pritom aj ústavnokonformný, čo vyplýva z rozhodnutí Ústavného súdu SR (napr. I. ÚS 206/2015, I. ÚS 474/2016, III. ÚS 666/2016), ktorými boli sťažnosti poisťovne odmietnuté ako zjavne neopodstatnené. Obranu žalovaného 2/ založenú na tvrdení o nedostatku jeho vecnej legitímácie súd preto vyhodnotil ako nedôvodnú a právne závery vychádzajúce z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, sp.zn. 3Cdo/301/2012, na ktoré žalovaný 2/ poukazoval za prekonané. Rozširujúci výklad pojmu škoda pre účely ZoPZP je pritom ústavne konformný, pretože zmierňuje, resp. odstraňuje disproporciu medzi zákonným úrazovým poistením, t. j. poistením pri pracovných úrazoch, a povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škody spôsobené prevádzkou motorového vozidla. Ak totiž dôjde pri dopravnej nehode k úmrtiu zamestnanca, ustanovenie § 94 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení (v znení neskorších zmien a doplnení) zakladá pozostalým, ktorými sú manžel alebo manželka a nezaopatrené dieťa, nárok na jednorazové odškodnenie vo výške 730-násobku denného vymeriavacieho základu, najviac však vo výške 46 485,40€ (u manžela, manželky). Toto odškodnenie, i keď je limitované, nie je nič iné ako náhrada nemajetkovej ujmy, poskytovaná z úrazového poistenia. Niet žiadneho rozumného dôvodu, pre ktorý by náhrada nemajetkovej ujmy pozostalých pri usmrtení ich blízkeho ako zamestnanca pri dopravnej nehode mala byť predmetom poistného krytia (aj keď podľa iného zákona), zatiaľ čo v prípadoch, ak by nešlo o zamestnanca, by to tak byť nemalo. Z ustanovenia § 4 ods. 1 zákona č.381/2001 Z. z. vyplýva, že poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poistnej zmluve. V konaní nebolo sporné, že vozidlo, ktorým došlo k spôsobeniu dopravnej nehody bolo v čase nehody povinne zmluvne poistené u žalovaného 2/. Z poistenia zodpovednosti má poistený právo, ak ku škodovej udalosti, pri ktorej táto škoda vznikla, a za ktorú poistený zodpovedá, došlo v čase trvania zodpovednosti, aby poisťovateľ za neho poskytol poškodenému poistné plnenie v rozsahu podľa § 4 ods. 2 zákona č.381/2001 Z. z. Účelom zákona č.381/2001 Z.z., tak ako to vyplýva už z jeho názvu, je vytvoriť systém povinnej účasti prevádzateľov motorových vozidiel v systéme poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel. Preto zákon č.381/2001 Z.z. stanovuje všetkým prevádzateľom motorových vozidiel povinnosť poistiť svoju zodpovednosť za škodu, aby sa nestalo to, že niekto spôsobí motorovým vozidlom dopravnú nehodu a škoda takto vzniknutá nebude poškodenému uhradená alebo by bol z titulu svojej objektívnej zodpovednosti prevádzateľa postihnutý povinnosťou zaplatiť škodu vo výške, ktorú nebude nikdy schopný zaplatiť. Systém PZP takto chráni obidve strany - aj vinníkov dopravných nehôd pred zodpovednosťou za nároky vo výške, ktorú sami nebudú schopní uspokojiť, aj náhodné obeť dopravných nehôd pred neuspokojením nárokov na náhradu vzniknutých škôd. Účelom zákona č.381/2001 Z.z. je pritom zabezpečiť prostredníctvom PZP náhradu všetkých škôd, ktoré môžu byť dopravnou nehodou spôsobené v celom rozsahu, a nie je žiadny rozumný dôvod k tomu, aby niektorý druh škody bol z rozsahu náhrady prostredníctvom PZP vylúčený len preto, že je to nejaký úzko vymedzený druh škody. Následky dopravných nehôd (z hľadiska ich finančnej kvantifikácie) bývajú rôzne - od majetkovej škody za drobné poškodenia motorových vozidiel alebo iného majetku v rozsahu niekoľko sto Eur až po milióny Eur (s obmedzením limitu poistenia). Nezanedbateľným následkom dopravných nehôd so smrteľnými následkami pritom býva aj vznik nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá v individuálnom prípade svojou výškou môže dosiahnuť alebo aj prekročiť majetkové škody dopravnou nehodou spôsobené. Ak je určitý právny následok priradený k menej závažnému skutkovému stavu, potom musí tým skôr platiť aj pre viac závažný skutkový stav (arg. a minori ad maius). Ak je teda z PZP uhradená škoda na veci v rozsahu niekoľko sto Eur, tým skôr musí byť z PZP uhradená škoda nemateriálna v rozsahu často až niekoľko desiatok tisíc Eur. Ťažiskom ústavného poriadku a celého súkromného práva je jednotliviec a jeho práva garantované právnym poriadkom, majetok jedinca by nemal mať väčšiu hodnotu, než má jeho ľudský život a zdravie, česť, dôstojnosť alebo súkromie. Bez ohľadu na to, či budeme nemajetkovú škodu považovať za druh škody v nemateriálnej forme, alebo za nejaký osobitný inštitút, nemajetková ujma v každom prípade vzhľadom k svojmu reparačnému účelu patrí medzi nároky, ktoré z PZP by mali byť uspokojené, pretože nie je žiadny rozumný akokoľvek

odôvodniteľný argument, prečo by práve nemajetková ujma mala byť z rozsahu nárokov uspokojených z PZP vylúčená. Či už priamo alebo iba podporne sa na nemajetkovú ujmu používajú pravidlá o náhrade škody, preto aj v prípade sporu o to, či nemajetková ujma bude alebo nebude z PZP uspokojená, riešenie možno hľadať len v oblasti pravidiel o náhrade iných druhov škôd, o ktorých platí, že sú celé z PZP uspokojené.

37. Predmetom ochrany osobnosti podľa § 11 Občianskeho zákonníka sú rýdzo osobné práva, ktoré prináležia každej fyzickej osobe. Fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy. Následok - vznik nemajetkovej ujmy spočívajúci v porušení, resp. už ohrození osobnosti, súkromia a rodinného života dotknutej fyzickej osoby, je spojený pre pôvodcu zásahu s nepriaznivými priamymi následkami vo forme zvláštnych občianskoprávných sankcií podľa § 13 Občianskeho zákonníka, a to upustenia od neoprávnených zásahov, odstránenia následkov takýchto zásahov a povinnosti poskytnúť primerané zadosťučinenie. Zadosťučinenie, ktorá sa priznáva postihnutej osobe na zmiernenie nepriaznivých následkov neoprávneného zásahu, t.j. nemajetkovej ujmy vzniknutej na súkromí fyzickej osoby, môže byť buď morálnym plnením alebo peňažným plnením. Základnou podmienkou pre priznanie zadosťučinenia v peniazoch (tzv. materiálna satisfakcia) je existencia okolností dokladujúcich, že v konkrétnom prípade je morálne zadosťučinenie nepostačujúce z hľadiska intenzity, trvania a rozsahu nepriaznivých následkov vzniknutých na strane žalobcu vzhľadom na jeho postavenie v rodine a spoločnosti.

38. Súčasťou práva na ochranu osobnosti, je i právo na súkromie a rodinný život, ktoré v sebe zahŕňa tiež právo fyzickej osoby na spolužitie s ďalšími osobami, predovšetkým s členmi rodiny. Ak medzi fyzickými osobami existujú sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, môže porušením práva na život jednej z nich dôjsť k nedovolenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb. Takýmto protiprávnym zásahom tretej osoby do práva na súkromie, resp. práva na rodinný život môže byť ďalšiemu účastníkovi rodinného vzťahu spôsobená taká ujma, ktorá mu čiastočne alebo úplne bráni naplno naplňovať jeho citové potreby, t.j. nemajetková ujma postihujúca inú ako majetkovú sféru osobnosti, sféru osobnostnú, ku ktorej nepochybne patrí aj citová (emocionálna) ujma. Ak dôjde k smrti jedného z členov rodinného vzťahu, pozostalá osoba môže utrpieť citovú ujmu vo forme šoku, smútku zo straty blízkej osoby a takisto aj spoločensva (vzťahu) s blízkou osobou. Zásah do emocionálnej sféry fyzickej osoby, spôsobený protiprávnym konaním tretej osoby, následkom ktorého je úmrtie blízkej osoby, zakladá právo domáhať sa ochrany osobnosti podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti (napr. rozsudky Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 2Cdo/93/2008 zo dňa 30.03.2010, sp. zn. 3Cdo/228/2012 zo dňa 26.09.2013, sp. zn. 5Cdo/265/2009 zo dňa 17.02.2011). Osobitne vo vzťahu k dopravným nehodám, bolo vo viacerých rozhodnutiach konštatované, že do osobnostných práv oprávnených osôb, do práva na súkromie a rodinný život, je zasiahnuté zavinením dopravnej nehody, pri ktorej zahynul blízky príbuzný (napr. rozsudky Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 1Cdo/77/2009 zo dňa 27.10.2010, sp. zn. 4Cdo/168/2009 zo dňa 20.04.2011 a sp. zn. 2Cdo/194/2011 zo dňa 27.11.2012). Súčasťou práva na súkromný a rodinný život, je teda aj právo na spolužitie s inými osobami, najmä s členmi rodiny. Neoprávneným zásahom do súkromia je tak aj spôsobenie ťažkej ujmy na zdraví alebo smrti blízkej osoby (§ 116 Občianskeho zákonníka). Stratou jedného z členov rodiny dochádza k narušeniu existujúcich interpersonálnych väzieb, kedy pri určitej intenzite a istých kvalitách týchto väzieb vzniká neodčiniteľná ujma, ktorá postihuje pozostalých členov rodiny a náhrada tejto nemajetkovej ujmy v peniazoch je potom primeraným prostriedkom nápravy následkov takéhoto neoprávneného zásahu.

39. V prípade úmrtia blízkej osoby (manžela, rodiča, detí), kedy bolo dotknuté právo na súkromný a rodinný život, predstavuje pre postihnutú osobu závažnú neodstrániteľnú ujmu na jej osobnosti (v takých prípadoch ide o ujmu sprevádzajúcu postihnutú osobu po celý jej ďalší život). Aby prišlo k naplneniu predpokladov stanovených v § 13 ods. 2,3 Občianskeho zákonníka je nevyhnutné, aby v konkrétnom prípade došlo k neoprávnenému zásahu do chráneného osobnostného práva, ďalej že u postihnutej fyzickej osoby došlo k vzniku nemajetkovej ujmy v značnej miere, a že medzi neoprávneným zásahom do chráneného osobnostného práva a nemajetkovou ujmu vzniknutou u postihnutej osoby v značnej miere existuje príčinná súvislosť.

40. Na základe vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že dňa 21.10.2015, z dôvodu protiprávneho konania zamestnanca žalovaného 1/, ktorý sa dostatočne nevenoval vedeniu svojho

motorového vozidla, čím porušil § 4 ods. 1 písm. c/ zákona č.8/2009 Z.z., došlo k dopravnej nehode, pri ktorej narazil do odstaveného vozidla, následkom čoho došlo k usmrteniu Z. I., manžela žalobcu 1/, otca žalobcu 2/ a syna žalobcu 3/, čím došlo k zásahu do osobnostných ako aj majetkových práv žalobcov. Súd má za to, že smrť rodinného príslušníka žalobcov pri dopravnej nehode, ktorú tento rodinný príslušník nezavinil, predstavuje neoprávnený zásah do práv žalobcov na ich súkromný a rodinný život. Medzi uvedeným neoprávneným zásahom a dotknutím osobnostnej sféry žalobcov je i bezprostredný vzťah príčiny a následku. Podstata súkromného, rodinného života pritom spočíva aj v oprávnení fyzickej osoby utvárať, udržiavať a rozvíjať vzťahy medzi členmi rodiny založené na citových väzbách. V tejto súvislosti súd poukazuje na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 4Cdo/168/2009, podľa ktorého zásah, ktorý bol spôsobený usmrtením blízkeho rodinného príslušníka pri dopravnej nehode, je neoprávneným zásahom do práva na súkromie a rodinný život, ďalej sp.zn. 5Cdo/265/2009, podľa ktorého ak medzi fyzickými osobami existujú sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, môže porušením práva na život jednej z nich dôjsť k nedovolenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb. Takýmto protiprávnym zásahom tretej osoby do práva na súkromie, resp. práva na rodinný život došlo na strane žalobcov k spôsobeniu ujmy, ktorá im trvalo a úplne bráni naplňovať ich citové potreby. Ak dôjde k smrti jedného z členov rodinného vzťahu, pozostalá osoba môže utrpieť citovú ujmu vo forme šoku, smútku zo straty blízkej osoby a takisto aj spoločenstva (vzťahu) s blízkou osobou. Na inom mieste odôvodnenia tohto rozsudku Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatoval, že zásah do emocionálnej sféry fyzickej osoby, spôsobený protiprávnym konaním tretej osoby, následkom ktorého je úmrtie blízkej osoby, zakladá právo domáhať sa ochrany osobnosti podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti. Aj podľa rozhodnutia NS SR sp.zn.3Cdo/228/2012 je smrť rodinných príslušníkov fyzickej osoby pri dopravnej nehode, ktorú títo rodinní príslušníci, a ani fyzická osoba nezavinili, neoprávneným zásahom do práva fyzickej osoby na súkromný a rodinný život. Uvedené rozhodnutia tiež potvrdzujú, že sa uplatňuje ako jednotný názor ten, podľa ktorého právo na súkromie a rodinný život sú chránené ustanovením § 11 Občianskeho zákonníka a konanie, ktoré spôsobilo násilné pretrhnutie väzieb členov rodinného vzťahu stratou blízkej osoby, je konaním, ktoré nesie znaky neoprávneného zásahu do chránených osobnostných práv pozostalých členov rodiny. Smrťou bola spôsobená žalobcom trvalá a nenapraviteľná citová ujma spočívajúca v strate milovanej osoby (manžela, otca, syna), ktorá sa prejavila v narušení integrity rodiny, v smútku spojenom s prežívaním tejto udalosti, ako aj v ďalšom použití pozostalých žalobcov.

41. Keďže žiadna forma morálneho zadosťučinenia podľa § 13 ods. 1, posledná časť vety Občianskeho zákonníka, ani trestná sankcia nepostačujú na to, aby bola primerane vyvážená a zmiernená vzniknutá nemajetková ujma na strane žalobcov, ktorých právo na ochranu osobnosti bolo neoprávneným zásahom porušené s neodstrániteľnými následkami, majú žalobcovia právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch (t.j. materiálnej satisfakcie) je vždy - v závislosti na individuálnych okolnostiach prípadu - existencia závažnej ujmy. Za závažnú ujmu treba považovať ujmu, ktorú fyzická osoba vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu, jeho trvanie alebo dopad a dôsledky, považuje za ujmu značnú. Prítom však nie sú rozhodujúce jej subjektívne pocity, ale objektívne hľadisko, teda to, či by predmetnú ujmu takto v danom mieste a čase (v tej istej situácii, prípadne spoločenskom postavení a pod.) vnímala aj každá iná fyzická osoba.

42. Základom pre priznanie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy je § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ktorý priamo pre určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch súdom neustanovuje žiadne medze, iba dve základné kritéria: závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy (čím závažnejšia je čo do svojej intenzity i svojho trvania, tým vyššia by mala byť aj čiastka peňažného zadosťučinenia) a ďalej okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo (nielen na strane pôvodcu zásahu, ale aj na strane postihnutej osoby). Pri určení konkrétnej výšky peňažného zadosťučinenia voľnou úvahou má súd prihliadnuť na najrôznejšie momenty, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo, pričom maximálna čiastka peňažného zadosťučinenia, ktorú môže súd priznať je ohraničená len výškou žalobou požadovaného peňažného zadosťučinenia (rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 4Cdo/139/2011 zo dňa 30.10.2012). Judikatúra slovenských súdov najmä vyšších stupňov v podstate nesformulovala žiadne objektívne kritériá a podmienky, na základe ktorých by sa mali takto vzniknuté zásahy odškodňovať, a ktorými by mala byť určená výška nemajetkovej ujmy (teda ktoré sú to tie najrôznejšie momenty a preskúmateľné konkrétne hľadiská), rovnako ako nesformulovala ani základné usmernenia pre stanovenie presnej

výšky v konkrétnych porovnateľných prípadoch. Následkom tohto stavu je každým ďalším rozhodnutím takmer neustále zvyšujúci sa rozptyl stanovených čiastok náhrady nemajetkovej ujmy, hoci skutkový základ rozhodnutí spočívajúci v strate blízkej osoby a jej následnom negatívnom prežívaní jej manželmi, rodičmi alebo deťmi prípadne inými blízkymi osobami, je v zásade rovnaký (a to aj napriek tomu, že široko, mnohovrstevne a rozmanito je vnútorne štruktúrovaná osobnosť každej fyzickej osoby a jej vzťahy s rodinnými príslušníkmi sú individuálne a neopakovateľné) a spravidla spočíva v zmene života pozostalých osôb po smrti príbuzného vyjadrenej opisom spoločného života pred tragickou udalosťou a vzniknutá ujma je stotožňovaná práve s absenciou týchto prejavov rodinného života po smrteľnej nehode príbuzného, a s tým spojenými postupne prekonanými duševnými útrapami pozostalých osôb, ktorých intenzita je daná najmä blízkosťou príbuzenského vzťahu, keď inak ujmu prežívajú a pociťujú najbližší príbuzní v priamom rade (rodičia a deti) a menej intenzívne vzdialenejší príbuzní. Inak je prežívaná ujma spočívajúca v strate staršieho člena rodiny a inak strata malého dieťaťa matkou alebo strata otca rodiny jeho manželkou a maloletými deťmi a pod. V užšej skupine prípadov vznikajú vážnejšie následky v podobe pretrvávajúcej duševnej ujmy vážnejšieho charakteru s dlhodobými dôsledkami, napr. na pracovnú, resp. aj širšiu spoločenskú uplatniteľnosť osoby, vyžadujúce aj ambulantné liečenie alebo dokonca hospitalizáciu. Smrť blízkeho však nepochybne prináša množstvo zložitých prežívaní, ktoré každá osobnosť prežíva svojím spôsobom.

43. Výška náhrady nemajetkovej ujmy má vyjadrovať objektívnu hodnotu straty, ktorú niekto utrpí smrťou blízkej osoby. Smrť každého človeka má približne rovnaké dôsledky v tom, že sa pretrhnú kontakty ostatných príbuzných s osobou zomrelého, pre dve rôzne matky je však v zásade strata každého dieťaťa rovnako bolestná. Tieto rovnaké dôsledky spočívajúce v strate blízkej osoby však každý človek prežíva rôzne a sú tak odstupňované hlavne tým, ako každý jednotlivec je schopný tieto negatívne životné skúsenosti spracovať a prekonať. Avšak bez ohľadu na spôsob vyrovnania sa s týmto tragickým následkom, následok stále zostáva rovnaký. Citová ujma nie vždy sa dá preukázať úplne detailne, najmä preto, že ide o stav, ktorý slovami je ťažko opísať, ako vyplýva aj z výpovedí žalobcov v tejto veci je pre poškodených nesmierne bolestivé opäť si vybavovať v pamäti spomienky na smrť ich blízkej osoby, a preto nie vždy je možné rovnaké peňažné ocenenie. Vzniknuté následky však možno kvalifikovať do určitej miery ako štandardné a potom ako následky, ktoré majú závažnejší dopad na zdravie (vážne psychické traumy, iné zdravotné následky) prípadne trvalý vplyv na stratu pracovnej a spoločenskej uplatniteľnosti a pod., intenzívnejšie a závažnejšie následky vznikajú tiež v prípade komplikovanejších vzťahov individuálnych prípadov (strata jediného dieťaťa, veľmi malého dieťaťa, alebo vôbec jediného žijúceho príbuzného), ktoré si nepochybne zaslúžia výraznejšie odškodnenie. Preto je síce vždy potrebné skúmať individuálne následky každého zásahu, avšak všeobecnou skúsenosťou je, že každej fyzickej osoby sa smrť jeho blízkeho človeka dotkne (ak to tak nie je, ide skôr o patologický jav osobnosti). Ak sú spôsobené následky podobné, potom pri výške nemajetkovej ujmy by malo byť stanovené základné odškodnenie v sume, ktorá by zodpovedala pravidelným štandardným následkom, a ktorá by ďalej mohla byť v určitom rozpätí upravovaná s prihliadnutím na okolnosti konkrétneho prípadu podľa toho, či vzniknuté následky sú ťažšie alebo ľahšie ako štandardný prípad, alebo podľa toho či sú zistené aj iné okolnosti, ktoré treba vziať do úvahy. Pri tom je potrebné mať na zreteli, že takúto ujmu nemožno v peňažnej forme v žiadnom prípade odčiniť, maximálne možno zmierniť jej negatívne dôsledky.

44. Z hľadiska vyššie zmienených kritérií mal súd v predmetnej veci z vykonaného dokazovania preukázané, že následky neoprávneného zásahu sú u žalobcov trvalé a neodstrániteľné, nakoľko smrťou manžela, otca, syna, žalobcovia navždy stratili možnosť manželského a rodinného súkromného života s ním, čím došlo k narušeniu ich harmonického spoluzitia. Zosnulý manžel predstavoval pre žalobcov jednu z najbližších osôb. Jeho nečakaná a náhla smrť bola šokom, ktorému nechceli ani uveriť, a ktorý pre nich znamená neopísateľnú stratu a mala za následok zánik spoločného harmonického manželstva, ktoré je významnou kategóriou v spoločnosti, zhoršenie kvality následného života vo sfére citovej, hmotnej a sociálnej. Žalobcovia stratili dôležitú oporu vo všetkých oblastiach svojho ďalšieho života. Náhla a neočakávaná smrť žalobcov veľmi zasiahla po citovej stránke a do dnešného dňa sa s ňou nedokázali vyrovať, čo mal súd preukázané, jednak z písomného prehlásenia žalobcu 3/, ako aj z výpovedí žalobcov 1/ a 2/, ktorý sa aj s odstupom času pri spomienkach na tragickú udalosť neubránili slzám. Žalobca 2/ sa so smrťou otca vyrovnával veľmi ťažko. Navštevoval aj psychológa a pre pretrvávajúce problémy sa rozišiel s dlhoročnou priateľkou, s ktorou už mali naplánovaný termín svadby. U žalobcu 3/ pretrváva rezignácia a pasivita, pričom došlo aj k zhoršeniu zdravotného stavu a prehĺbeniu depresívneho stavu zo straty syna. Tragická smrť v životoch žalobcov nepochybne zanechala trvalú nezmazateľnú stopu, prejavujúcu sa aj s odstupom času pretrvávajúcim vnímaním

slovami iba ťažko opísateľnej bolesti, žiaľu a smútku. Oživovanie spomienok na najtragickejšiu udalosť v ich živote žalobcom spôsobuje aj v súčasnosti traumy. Akákoľvek peňažná čiastka nie je pritom vôbec spôsobilá celkom zmierniť ich útrapy zo smrti milovanej osoby, ktoré budú stále pretrvávajúť, keďže puto medzi manželmi a rodičmi a deťmi je putom natoľko silným, že ho za žiadnych okolností nemožno celkom pretrhnúť a na stratu zabudnúť a vyrovnať sa s ňou. Najsilnejšie rodinné väzby sú práve tie, ktoré sú tvorené v priamej príbuzenskej línii, alebo sú utvorené na základe dlhodobého spolužitia v spoločnej domácnosti, a to medzi rodičmi a deťmi a manželmi. Z hľadiska žalobcu 3/ je smrť dieťaťa vždy mimoriadnym zásahom do osobnostných práv, preto v takomto prípade ani nie je potrebné preukazovať žiadnu osobitnú mimoriadnosť zásahu (rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 11Co/90/2010). Narušenie takýchto vzťahov potom najmä v prípade, ak k nemu dôjde nečakane v dôsledku neočakávanej tragickej udalosti vyvolá nielen zásah do telesnej integrity jedinca priamo zasiahnutého takouto udalosťou, ale aj do integrity jeho blízkych osôb. Akákoľvek peňažná kvantifikácia duševných útrap je spojená s problémom, že pri nej nie je možné vychádzať z objektívne merateľných výsledkov, musí sa však vychádzať zo starostlivo zváženej skutkovej situácie - všetkých okolností prípadu, najmä vychádzajúc z osobných väzieb medzi pozostalými, ako aj ďalších špecifik prípadu, ktoré umožnia stanoviť adekvátnu kompenzáciu nemajetkovej ujmy. Rovnaký prípad má byť rozhodnutý rovnako a podobný prípad má byť rozhodnutý podobne. Stanovenie podobného následku v podobných prípadoch je práve základnou úlohou judikatúry, preto je potrebné tiež vychádzať z výšky náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá bola priznaná pozostalým poškodeným v podobných prípadoch. Doposiaľ zaznamenané rozhodnutia súdov určovali náhradu nemajetkovej ujmy v rôznej výške a boli zosumarizované napr. v prehľade judikatúry uvedenej k článku Náhrada nemajetkovej ujmy pozostalého príbuzného v Advokátskom bulletin č.9 a 10/2017. Z uvedeného prehľadu dostupnej judikatúry súdov vyplýva, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej smrťou príbuzného majú blízke osoby v prvom stupni (rodičia, manžel alebo druh, deti), iné osoby s podmienkou preukázaného blízkeho vzťahu, a to najmä osoby v druhom stupni príbuzenstva (súrodenci) spravidla za predpokladu pretrvávajúceho spolužitia v spoločnej domácnosti v čase smrti, ktoré z tohto dôvodu majú bližší kontakt s osobou, ktorá zomrela. Rozhodnutia o výške náhrady nemajetkovej ujmy sú rôzne, avšak v prípadoch smrti príbuzného spôsobenej dopravnou nehodou zavinenou z nedbanlivosti, výška náhrady nemajetkovej ujmy pre pozostalých manželov a rodičov býva stanovená v rozpätí od 10.000,-Eur do 25.000,-Eur a pre súrodencov v rozpätí od 2.000,-Eur do 15.000,-Eur. Vyššia náhrada nemajetkovej ujmy je dôvodná iba výnimočne, a to pri smrti blízkej osoby zavinennej úmyselne alebo ak je smrť osoby spôsobená porušením povinnosti pri prevádzkovej činnosti (najčastejšie pri porušení pravidiel poskytovania zdravotnej starostlivosti v nemocniciach alebo pri pracovných úrazoch a pod.), čo je odôvodnené tým, že takáto strata blízkej osoby býva prežívaná často intenzívnejšie, a tiež vyššie stanovenými kritériami na strane pôvodcu zásahu. Pri zavinení smrti osoby z nedbanlivosti potom už aj vzhľadom na kritériá vymedzené vyššie, nie je dôvod na to, aby suma stanoveného odškodnenia bola extrémne vysoká.

45. Po oboznámení sa s dostupnou judikatúrou súd pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy prihliadal jednak na nenapraviteľný následok, ktorý vznikol v súkromnom a rodinnom živote žalobcov stratou manžela, resp. otca, resp. syna a na skutočnosť, že išlo o nedbanlivostný trestný čin zamestnanca žalovaného v 1. rade, a zároveň aj na to, že zavinenie poškodeného na dopravnej nehode nebolo žiadnym spôsobom preukázané. Žalobca 1/ viedol s manželom usporiadaný manželský a rodinný život viac ako 35 rokov, vychovali spolu jedného syna - žalobcu 2/, trávili spolu voľný čas, chodili spolu na výlety, dovolenky, podieľali sa spoločne na chode domácnosti. Po smrti manžela žije žalobkyňa 1/ spolu so synom - žalobcom 2/ v rodinnom dome, cíti sa však opustená, istý čas užívala lieky na ukludnenie, pričom so smrťou manžela sa nevie doteraz vyrovnať. Rovnako tak ani syn - žalobca 2/ a žalobca 3/-matka poškodeného. S prihliadnutím na všetko uvedené súd dospel k záveru, že v prejednávanej veci je pre žalobcov 1/ a 2/ primeranou výška náhrady nemajetkovej ujmy v sume 20.000,-Eur, a pre žalobcu 3/ v sume 10.000,-Eur, ktorá dostatočne zohľadňuje neodstrániteľný následok v podobe smrti a dôsledky, ktoré táto strata u žalobcov v ich súkromnom a rodinnom živote vyvolala. Súd preto v tejto časti žalobe I., II., a III. výrokom vyhovel a v prevyšujúcej časti uplatnený nárok IV. výrokom zamietol.

46. Žalobcovia 1/, 2/ a 3/ majú právo na náhradu nemajetkovej ujmy proti žalovaným 1/ a 2/, no plnenie môžu dostať každý z nich len raz, a keďže každému žalovanému vyplýva jeho povinnosť z iného právneho dôvodu, ich povinnosť nemá charakter solidárneho záväzku. Súd preto vyslovil, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného.

47. Okrem nároku na zaplataenie nemajetkovej ujmy, súd s prihliadnutím na späťvzatie časti uplatneného nároku na náhradu vecnej škody s príslušenstvom, rozhodol o zostávajúcej časti uplatneného nároku na úroky z omeškania a zaviazal žalovaných 1/ a 2/ na zaplataenie úrokov z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo sumy 3.746,-Eur od 11.06.2017 do 12.07.2017 (VIII. výrok) a žalovaného 2/ na zaplataenie úrokov z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo sumy 3.746,-Eur od 06.10.2016 do 10.06.2017 (IX. výrok).

48. Medzi stranami nebolo sporné, že žalobcovia 1/ a 2/ výzvou zo dňa 09.06.2016 vyzvali žalovaného 2/ na zaplataenie vecnej škody. Podľa predloženého poštového podacieho lístka bola výzva zaslaná dňa 17.06.2016. Tvrdenie žalobcov o doručení výzvy dňa 20.06.2016 žalovaná 2/ nepoprela, preto ho súd s poukazom na § 151 ods. 1 CSP považoval za nesporné. Podľa § 11 ods. 6 zákona č.381/2001 Z.z. bol žalovaný 2/ povinný poskytnúť plnenie do troch mesiacov odo dňa oznámenia poškodeného o škodovej udalosti, teda najneskôr do 20.09.2016. Medzi stranami nebolo sporné ani to, že žalovaný 2/ sumu 3.746,-Eur uhradil až dňa 13.07.2017, čo bolo v konaní preukázané predloženým výpisu z účtu. V období od 21.09.2016 do 12.07.2017 tak bol žalovaný 2/ s plnením v omeškani. Jeho tvrdenie, že z dôvodu zložitosti jeho organizačnej štruktúry sa k jej príslušnému zamestnancovi nedostalo uplataenie nároku od právneho zástupcu žalobcov je pre posúdenie trvania omeškania bez právneho významu. Rovnako nedôvodná je aj obrana žalovaného 2/, podľa ktorej sa do omeškania môže dostať až vtedy, keď nevypláti plnenie v lehote určenej súdom, nakoľko žalobcami požadované úroky z omeškania neboli uplataené vo vzťahu k výške nemajetkovej ujmy, ale vo vzťahu k vzniknutej vecnej škode. Rozhodnutie súdu o vecnej škode nemá konštitutívne účinky, ako to správne uviedol právny zástupca žalobcov vo svojej replike doručenej súdu dňa 06.09.2017. Keďže žaloba bola žalovanému 1/ doručená dňa 09.06.2017, pričom žaloba sa v zmysle ustálenej rozhodovacej praxe považuje za výzvu na plnenie, s poukazom na § 563 Občianskeho zákonníka vznikla žalovanému 1/ povinnosť plniť najneskôr dňom 10.06.2017, vzhľadom na čo v období od 11.06.2017 do 12.07.2017 bol s plnením vecnej škody v omeškani aj žalovaný 1/.

49. Podľa § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškani. Podľa § 517 ods. 2 OZ, ak ide o omeškание s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávajúci predpis. Podľa § 3 ods. 1 nariadenia vlády SR č.87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov, je výška úrokov z omeškania o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu. Nakoľko žalobcovia žalobou uplataenili nárok na úroky z omeškania vo výške 5,00 % ročne, a keďže súd je podľa § 216 CSP viazaný rozsahom podanej žaloby, výška základnej sadzby Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania nie je pre rozhodnutie podstatná (táto je však od 16.03.2016 vo výške 0,00 %). Žalovaní boli v období, za ktoré žalobcovia uplataenili nárok na úroky z omeškania preukázateľne v omeškani, súd ich preto zaviazal na ich zaplataenie v uplataenom rozsahu.

50. Súd vo veci nevykonával žalovanými navrhnuté znalecké dokazovanie, nakoľko mal za to, že skúmanie dôvodov a okolností zastavenia vozidla IVECO Z. I. je pre posúdenie uplataených nárokov bez právneho významu. Vykonaným znaleckým dokazovaním bolo preukázané, že príčinou vzniku dopravnej nehody bola nesprávna technika jazdy vodiča vozidla RENAULT S. E., ktorý vedeniu svojho vozidla nevenoval dostatočnú pozornosť a zozadu narazil do stojaceho vozidla odstaveného na krajnici. Vodič odstaveného vozidla nemohol zrážke nijako zabrániť, pričom samotné státie vozidla nebolo príčinou vzniku dopravnej nehody. Zo znaleckého posudku vyplýva jednoznačný záver, že nehode mohol zabrániť len vodič vozidla RENAULT, ktorý mohol odstavené vozidlo obísť, prípadne za ním zastaviť. Príčina dopravnej nehody tak bola jednoznačne a spoľahlivo zistená, pričom namietané okolnosti odstavenia vozidla, resp. jeho opustenie nemajú príčinnú súvislosť so vznikom nehody. Vzhľadom na uvedené preto ani nemôžu mať žiaden vplyv na spoluzavinenie poškodeného, a preto podľa názoru súdu ani nemôžu byť zohľadňované ako okolnosti, od ktorých je závislá výška nemajetkovej ujmy.

51. Podľa § 232 ods. 3 CSP lehota na plnenie je tri dni a plynie od právoplatnosti rozsudku. Vzhľadom na uvedené zákonné ustanovenie súd uložil žalovaným, aby súdom uložené povinnosti splnili v lehote 3 dni od právoplatnosti tohto rozsudku.

52. Podľa § 255 ods. 1 a 2 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

53. Podľa § 256 ods. 1 CSP, ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

54. V prípade zastavenia sporového konania v dôsledku späťvzatia žaloby, je povinnosťou súdu pri rozhodovaní o trovách konania skúmať procesnú zodpovednosť pri zastavení konania na oboch procesných stranách, teda aj na strane žalobcu, aj na strane žalovanej. Nakoľko žalobca zbral žalobu čiastočne späť z dôvodu uhradenia časti žalovanej sumy po začatí konania (o zaplatenie vecnej škody 3.746,-Eur a o zaplatenie 1.383,88 Eur s prísl.), potom je potrebné konštatovať, že zastavenie konania v tejto časti procesne zavinil žalovaný. Naproti tomu v zostávajúcej časti o zaplatenie vecnej škody zastavenie konania procesne zavinil žalobca, ktorý v tejto časti zbral podanú žalobu späť bez udania dôvodu. Keďže zavinenie strán na zastavení konania je približne rovnaké súd pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov celého konania nároky, o ktorých bolo konanie zastavené nezohľadňoval.

55. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

56. Predmetom podanej žaloby boli pôvodne dva druhy nárokov, a to nároky na náhradu vecnej škody s príslušenstvom, pričom súd o týchto nárokoch meritórne nerozhodoval, keďže v tejto časti súd konanie na základe späťvzatia zastavil (jednak z dôvodu uhradenia žalovanej sumy po podaní žaloby a v prevyšujúcej časti bez udania dôvodu) a nároky náhradu nemajetkovej ujmy, ktorým súd vyhovel, no výšku nemajetkovej ujmy určil v nižšej ako požadovanej výške.

57. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 v spojení s § 255 CSP, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Keďže boli žalobcovia boli v konaní o nároku na náhradu nemajetkovej ujmy úspešní v celom rozsahu, keď súd dospel k záveru, že nároky žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy sú dané. Pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania súd nebral do úvahy žalobcami uplatnenú výšku nemajetkovej ujmy, nakoľko nárok bol čo do základu daný, pričom výška priznanej sumy závisela od úvahy súdu, čo bude zohľadnené pri následnom rozhodovaní súdu o výške trov konania podľa § 262 ods. 2 CSP. Pri rozhodovaní o nemajetkovej ujme sa procesný úspech posudzuje len vo vzťahu k výsledku sporu ohľadne základu nároku (napr. rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici, č.k.: 17Co/8/2016-198 zo dňa 27.09.2017), preto skutočnosť, že došlo aj k zamietnutiu žaloby ohľadne nemajetkovej ujmy v prevyšujúcej časti, nemala na rozhodnutie súdu o nároku na náhradu trov konania žiaden vplyv, ale táto skutočnosť bude zohľadnená až pri rozhodovaní o výške trov konania podľa § 262 ods. 2 CSP. Hoci súčasne platný procesný predpis (CSP) ustanovenie obdobné § 142 ods. 3 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku, ktoré výslovne umožňovalo súdu priznať účastníkovi, ktorý mal vo veci len čiastočný úspech plnú náhradu trov konania ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od úvahy súdu už neobsahuje, iný postup by znamenal popretie zmyslu a účelu právnej úpravy rozhodovania súdu o náhrade trov konania, keď s účinnosťou od zavedenia CSP bolo rozhodovanie o náhrade trov konania rozdelené do dvoch štádií, a to rozhodovanie o nároku podľa § 262 ods. 1 CSP, a až následne na rozhodovanie o výške priznaných trov podľa § 262 ods. 2 CSP. Zohľadňovanie výšky uplatnenej nemajetkovej ujmy už pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania by totiž viedlo k absurdným záverom, keď by súd v prípade, že by dospel k záveru, že nárok na zaplatenie nemajetkovej ujmy bol uplatnený dôvodne, avšak v nesprávnej výške (ktorej výška závisí od úvahy súdu), musel súd nárok na náhradu trov konania priznať neúspešnej strane sporu, čo je v rozpore so zmyslom a účelom právnej úpravy. Žalobcovia tak boli v konaní úspešní v celom rozsahu, preto im súd priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Súd z dôvodu vykonateľnosti rozhodnutia o trovách konania formuloval výrok v súlade s rozhodovacou praxou (napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 6Cdo/222/2016 zo dňa 23.03.2017, sp.zn. 6Cdo/57/2017 zo dňa 30.05.2017, sp.zn. 6Cdo/196/2016 zo dňa 22.06.2017 a sp.zn. 7Cdo/123/2016 zo dňa 04.04.2017) do povinnosti ich náhrady. Žalobcovia 1/, 2/ a 3/ majú právo na náhradu trov proti žalovaným 1/ a 2/, pričom povinnosť žalovaných má solidárny charakter, preto súd zaviazal žalovaných na náhradu trov konania spoločne a nerozdielne. .

58. Podľa § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník, pri ktorom bude zohľadnená výška priznanej nemajetkovej ujmy, ktorá bude predstavovať základ pre vyčíslenie tarifnej hodnoty úkonu právnej služby.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Žiar nad Hronom, písomne v dvoch vyhotoveniach (§ 362 ods. 1 CSP).

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP). Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné (§ 358 CSP).

Podľa § 363 CSP sa v odvolaní popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sa ním sleduje a musí byť podpísané. Náležitosťou odvolania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 CSP). Podanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis s prílohami zostal na súde a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil (§ 125 ods. 3 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 CSP).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 CSP).

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie (§ 366 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (Zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti - Exekučný poriadok a o zmene a doplnení ďalších zákonov, v znení neskorších predpisov).